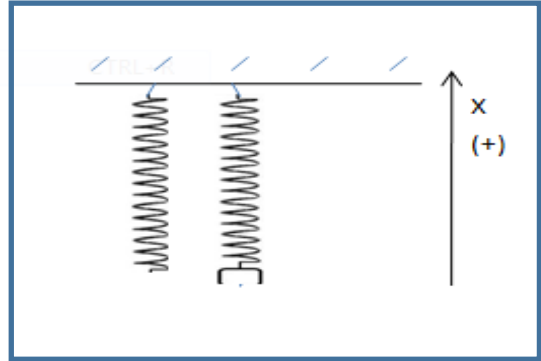

ΦΥΣΙΚΗ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ Γ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΘΕΜΑ 1^ο

Στο ελατήριο του σχήματος που έχει $K = 100 \text{ N/m}$ κρέμεται σώμα μάζας $M = 3 \text{ kg}$ και αφήνεται ελεύθερο να εκτελεί Γ.Α.Τ. από τη θέση φυσικού μήκους του ελατηρίου. Τη στιγμή που κατεβαίνοντας περνάει από τη θέση ισορροπίας του, ένα βλήμα μάζας $m = 1 \text{ kg}$ που κινείται προς τα πάνω με ταχύτητα $u_0 = +5\sqrt{3} \text{ m/s}$ σφηνώνεται στο σώμα.

- 1) Να γράψετε τις εξισώσεις $x = f(t)$, $a = f(t)$ και $\Sigma F = f(t)$ για το συσσωμάτωμα
- 2) Να κάνετε την γραφική παράσταση της συνάρτησης $x = f(t)$ για την πρώτη περίοδο
- 3) Πόσος χρόνος μεσολαβεί από την στιγμή της κρούσης μέχρι τη στιγμή που το συσσωμάτωμα ξαναπερνάει από την θέση όπου έγινε η κρούση για πρώτη φορά κινούμενο προς τα κάτω;
- 4) Ποιο ποσοστό της κινητικής ενέργειας του συστήματος έγινε:
  - i. ΘΕΡΜΟΤΗΤΑ κατά τη κρούση.
  - ii. Κινητική ενέργεια ταλάντωσης του νέου Γ.Α.Τ.
- 5) Τη στιγμή που βρίσκεται στο κατώτερο σημείο της τροχιάς το συσσωμάτωμα διασπάται λόγω έκρηξης σε δύο κομμάτια με μάζες $m_1 = \frac{m_{ολ}}{4}$ και $m_2 = \frac{2}{3} m_{ολ}$. Το m_1 κινείται με ταχύτητα $u_1 = 9 \text{ m/s}$ ενώ το m_2 συνεχίζει να είναι συνδεδεμένο πάνω στο ελατήριο και εκτελεί Γ.Α.Τ.
  - i. Να βρείτε το πλάτος της ταλάντωσης που εκτελεί το m_2 μετά την έκρηξη.
  - ii. Πόση είναι η χημική ενέργεια της εκρηκτικής ύλης που απελευθερώθηκε από την έκρηξη αν το 90% αυτής της ενέργειας έγινε κινητική ενέργεια των δύο κομματιών.
  - iii. Σε ποια από τις δύο περιπτώσεις ταλάντωσης έχει το ελατήριο τη μεγαλύτερη δυνατή ενέργεια ελαστικότητας και πόση είναι αυτή;

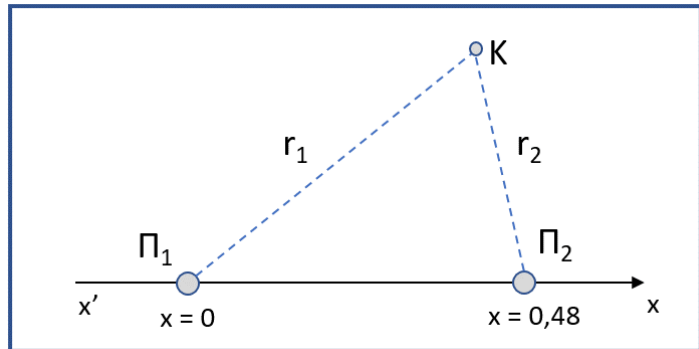
ΘΕΜΑ 2^ο

Μία πηγή Π_1 παραγωγής αρμονικών κυμάτων αρχίζει να ταλαντώνεται τη χρονική στιγμή $t_0 = 0$ με αποτέλεσμα να διαδίδονται εγκάρσια αρμονικά κύματα στην επιφάνεια ενός υγρού με ταχύτητα $u = 0,6 \text{ m/s}$. Τα παραγόμενα κύματα έχουν πλάτος $0,2 \text{ m}$ και κατά τη διάρκεια της ταλάντωσης τα υλικά σημεία του υγρού, περνούν από τη θέση ισορροπίας τους 24 φορές σε δύο δευτερόλεπτα. Θεωρούμε ότι η πηγή Π_1 βρίσκεται στο σημείο O του άξονα $x'x$ και το κύμα διαδίδεται κατά τη θετική κατεύθυνση.

- 1) Να γράψετε την εξίσωση του παραγόμενου κύματος.
- 2) Να υπολογίσετε την ελάχιστη και τη μέγιστη απόσταση στην οποία βρίσκονται δύο σημεία A και B κατά τη διάρκεια της ταλάντωσης τους, αν κάποια στιγμή t_1 το A βρίσκεται σε ένα όρος και το B στη μεθεπόμενη από το όρος αυτό κοιλάδα (θεωρείστε ότι το κύμα έχει φτάσει και στα δύο σημεία και αυτά ταλαντώνονται).
- 3) Να γράψετε την εξίσωση απομάκρυνσης ενός σημείου Γ που βρίσκεται σε απόσταση $x_\Gamma = 3 \text{ m}$ από την πηγή και να σχεδιάσετε την αντίστοιχη γραφική παράσταση μέχρι τη χρονική στιγμή $t_2 = 5,5 \text{ s}$.
- 4) Πόσες φορές από τη στιγμή $t_0 = 0$ έως τη στιγμή που το κύμα φτάνει στο σημείο Γ , η δυναμική ενέργεια ταλάντωσης ενός σημείου Δ που βρίσκεται στη θέση $x_\Delta = 2,4 \text{ m}$ γίνεται ίση με την κινητική του ενέργεια;
- 5) Αν κάποια στιγμή t_3 η απομάκρυνση ενός σημείου E που βρίσκεται στη θέση $x_E = 5,8 \text{ m}$ είναι $y_E = +0,2 \text{ m}$, να βρεθεί την ίδια χρονική στιγμή η απομάκρυνση ενός σημείου Z που βρίσκεται στη θέση $x_Z = 5,65 \text{ m}$.

- 6) Να υπολογίσετε τη δυναμική ενέργεια ταλάντωσης ενός φελλού μάζας $m = 0,4 \text{ g}$ ο οποίος βρίσκεται σε απόσταση $x_0 = 6 \text{ m}$ από την πηγή τη χρονική στιγμή $t_4 = 12,125 \text{ s}$.

Στη συνέχεια τοποθετούμε στη θέση $x = 0,45 \text{ m}$ μία δεύτερη πηγή παραγωγής αρμονικών κυμάτων Π_2 , η οποία είναι σύγχρονη με την πηγή Π_1 και οι δύο πηγές αρχίζουν να ταλαντώνονται τη χρονική στιγμή $t_0 = 0$. Ένα σημείο K βρίσκεται σε απόσταση r_1 από τη πηγή Π_1 και r_2 από τη πηγή Π_2 με $r_1 = 2r_2$. Μετά τη συμβολή των δύο κυμάτων στο σημείο K , αυτό εκτελεί απλή αρμονική ταλάντωση κατά τη διάρκεια της οποίας αποκτά μέγιστη επιτάχυνση ίση με $57,6\pi^2 \text{ m/s}^2$. Μεταξύ του σημείου K και της μεσοκαθέτου στο ευθύγραμμο τμήμα $\Pi_1\Pi_2$ υπάρχουν δύο υπερβολές ενισχυτικής συμβολής.

- 7) Να εξετάσετε αν το σημείο K είναι σημείο ενισχυτικής συμβολής ή ακυρωτικής συμβολής.
8) Να βρεθούν οι αποστάσεις του σημείου K από τις δύο πηγές.
9) Να γραφτούν οι εξισώσεις απομάκρυνσης του σημείου K από τη χρονική στιγμή $t_0 = 0$ και στη συνέχεια σχεδιαστεί η γραφική παράσταση απομάκρυνσης - χρόνου.
10) Να βρείτε ποια χρονική στιγμή το σημείο K δέχεται για πρώτη φορά δύναμη επαναφοράς μέγιστου μέτρου.
11) Να υπολογίσετε πόσα σημεία του ευθύγραμμου τμήματος $\Pi_1\Pi_2$ παραμένουν συνεχώς ακίνητα.
12) Να αποδείξετε ότι το πλάτος ταλάντωσης των υλικών σημείων της ευθείας $\Pi_1\Pi_2$ που βρίσκονται εκτός του ευθύγραμμου τμήματος $\Pi_1\Pi_2$ είναι ανεξάρτητο από τις αποστάσεις των σημείων από τις δύο πηγές.

Επιμέλεια : Βέρρος Γιώργος

Δάιος Χρήστος

Σλάβης Τάσος